

Sygn. akt III KS 27/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **G. R.**

oskarżonego z art. 278 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 28 kwietnia 2021 r.

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt IV Ka (...),

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w S. VII Zamiejscowy Wydział Karny w siedzibą w P. i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę,**
- 2. obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania w przedmiocie skargi.**

### UZASADNIENIE

G. R. został oskarżony o to, że w okresie od dnia 19 lipca 2018 r. do dnia 10 września 2018 r. w miejscowości M. przy ul. M., działka nr 21/13, działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru dokonał zaboru w celu przewłaszczenia energii elektrycznej o nieustalonej wartości, wyliczonej ryczałtowo na kwotę 659,26 zł na szkodę firmy E. Sp. z o.o., tj. o czyn z art. 278 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w S. VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w P., wyrokiem z dnia 23 września 2020 r., sygn. akt VII K (...), uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Oskarżyciel publiczny wniósł apelację od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości i zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, poprzez wyrażenie błędnego poglądu, iż w ustalonym stanie faktycznym brak jest podstaw do przypisania oskarżonemu znamion występku mu zarzucanego, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzić winna do przypisania mu sprawstwa w zakresie zarzucanego mu czynu. Podnosząc powyższe, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt IV Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok i sprawę G. R. przekazał Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego wniósł skargę na ten wyrok, zarzucając mu naruszenie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. poprzez uznanie przez Sąd odwoławczy, w warunkach całkowicie przekraczających skargę oskarżyciela publicznego wniesioną na niekorzyść oskarżonego, iż zaktualizowała się przesłanka do uchylenia przez Sąd odwoławczy wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, w sytuacji gdy Sąd odwoławczy, rozpoznając środek odwoławczy na niekorzyść oskarżonego, orzeka jedynie w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 455 k.p.k.

Wniosła przy tym o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na wniesioną skargę prokurator Prokuratury Rejonowej w S. wniósł o jej oddalenie z uwagi na oczywistą bezzasadność.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Sens instytucji skargi na wyrok sądu odwoławczego polega na ograniczeniu liczby wyroków kasatoryjnych do tych sytuacji, w których przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi *meriti* jest absolutnie niezbędne dla realizacji celów postępowania karnego. Okoliczności uzasadniające uchylenie orzeczenia ustawodawca wskazał w art. 437 § 2 k.p.k. W myśl tego przepisu sąd odwoławczy może uchylić orzeczenie i przekazać je sądowi I instancji do ponownego rozpoznania tylko w jednym z trzech przypadków: zaistnienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych, konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości oraz wówczas, gdy wydanie wyroku reformatoryjnego naruszyłoby regułę *ne peius*, określoną w art. 454 § 1 k.p.k. W tej sytuacji zadaniem Sądu Najwyższego, rozpoznającego skargę na wyrok sądu odwoławczego, zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, jest wyłącznie skontrolowanie, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnej przeszkody, określonej w art. 454 k.p.k., do wydania wyroku zmieniającego oraz czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.).

Sąd Okręgowy w S., wydając zaskarżone orzeczenie, stwierdził wystąpienie w sprawie przesłanki kasatoryjnej w związku z niemożnością wydania wyroku skazującego ze względu na regułę *ne peius*. W wypadku powołania przez Sąd tej przesłanki kontrola skargowa obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, że sąd odwoławczy „nie może skazać oskarżonego”. Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie przeszkoda w postaci reguły *ne peius*, mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie nie jest dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2020 r., V KS 10/20).

Wydając zaskarżony wyrok Sąd odwoławczy wyraźnie wskazał, iż w jego ocenie rozstrzygnięcie uniewinniające, zapadłe w I instancji, jest wadliwe, a co najmniej przedwczesne, gdyż nie zostało poprzedzone wszechstronną analizą materiału dowodowego. Zdaniem Sądu Okręgowego „istnieją podstawy do uznania sprawstwa i winy oskarżonego w zakresie zarzuczonego mu czynu” (pkt. 5.3.1.4.1 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, s. 6). Okolicznością, której Sąd Rejonowy,

zdaniem Sądu odwoławczego, nie przypisał należytej wagi jest przede wszystkim fakt zawarcia przez G. R. nowej umowy z przedsiębiorstwem E. S.A. w dniu 7 września 2018 r., czyli jeszcze przed kontrolą dokonaną przez tę firmę, podczas której to kontroli oskarżony miał, wedle składanych przez siebie wyjaśnień, dopiero poznać wiedzę, że zawarta przez niego rok wcześniej umowa już wygasła. Ponadto, jak wskazał Sąd Okręgowy, Sąd I instancji dokonał wadliwej oceny również innych elementów materiału dowodowego oraz skonstruował nieprawidłowe ustalenia faktyczne, a to na podstawie wyjaśnień oskarżonego i świadków w osobach jego żony i byłych pracowników budowy – B. N. i A. M.. Ustalenia te dotyczą sfery ustaleń faktycznych, których błąd zarzucił w wywiedzionej przez siebie apelacji prokurator.

Wnosząc niniejszą skargę obrońca twierdziła, że dostrzeżenie przez Sąd odwoławczy okoliczności wskazujących na winę oskarżonego nastąpiło z wykroczeniem przez ten Sąd poza granice środka odwoławczego. W uzasadnieniu apelacji prokurator skupił się bowiem na kwestionowaniu wiarygodności wyjaśnień G. R., jego żony i pracowników, podczas gdy Sąd Okręgowy w przyjętych przez siebie ustaleniach podkreślał znaczenie innego dowodu, tj. umowy z dnia 7 września 2018 r., zawartej przez oskarżonego z przedsiębiorstwem E. S.A.

W związku z tym należy raz jeszcze podkreślić, że w postępowaniu ze skargi na orzeczenie kasatoryjne sądu odwoławczego Sąd Najwyższy nie prowadzi kontroli prawidłowości rozpoznania apelacji przez Sąd II instancji, lecz jedynie bada, czy w sprawie wystąpiły przesłanki wydania rozstrzygnięcia uchylającego wyrok i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji. Zasygnalizowana przez obrońcę kwestia może być co najwyżej podnoszona w ponownym postępowaniu przed Sądem I instancji w kontekście treści zakazu *reformationis in peius*. Na tym etapie postępowania należy zaś stwierdzić, że Sąd odwoławczy, dostrzegłszy okoliczności aktualizujące jedną z przesłanek z art. 437 § 2 k.p.k., słusznie uchylił wyrok Sądu I instancji i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Nie sposób zatem uznać, że doszło w tym postępowaniu do naruszenia art. 437 k.p.k. Ponieważ jednocześnie nie wystąpiło żadne z uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k., nie ma podstaw do

uwzględnienia wniesionej przez obrońcę skargi, którą trzeba ocenić jako bezzasadną w stopniu oczywistym.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie, o kosztach postępowania rozstrzygając na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.